

Dr. h. c. prof. RNDr. Vladimír Hajko

(* 3. 10. 1920 Krompachy – † 24. 7. 2011 Košice)

Fyzik, významná a jedinečná osobnosť slovenskej vedy a školstva.

PÔSOBENIE NA FAKULTE

r. 1963

stál pri zrode Prírodovedeckej fakulty Univerzity P. J. Šafárika a stal sa jej prvým dekanom

r. 1969 – 1974

rektor Univerzity P.J. Šafárika v Košiciach

VEDECKÝ PROFIL

Vlastným vedným odborom prof. Hajka bol magnetizmus, predovšetkým štúdium magnetizačných procesov. Od prvých originálnych prác, týkajúcich sa hysterézných javov pri demagnetizácii otvorených feromagnetických vzoriek, viedol jeho záujem logicky k hlbšiemu štúdiu magnetizačných procesov. Svojou prácou a výsledkami položil základ pre vznik, dnes aj medzinárodne uznávanej, **košickej školy magnetizmu**. Stál tiež pri zrode českých a slovenských konferencií o magnetizme, ktoré sa konajú s trojročnou periodicitou.

V r. 1974 bol vymenovaný do funkcie predsedu Slovenskej akadémie vied. V rokoch 1980-1985 vykonával súčasne funkciu riaditeľa Ústavu experimentálnej fyziky SAV v Košiciach. Vo funkcii predsedu SAV pôsobil do roku 1989. Na tomto poste významnou mierou prispel k rozvoju vedeckého bádania na Slovensku, osobitne na pracoviskách Slovenskej akadémie vied.

„Človek si nemôže sám vybrať dobu, v ktorej by chcel prežiť svoj život. Vďaka svojim rodičom sa v istom čase a v istej krajine narodí a postupne sa pripravuje na svoje životné poslanie. Každá doba, a istým spôsobom i krajina, má pritom svoju spoločensko-politickú atmosféru, ktorá určuje „pravidlá hry“ a človek, ktorý vstupuje do aktívneho života, sa môže rozhodnúť bojovať za zmenu týchto „pravidiel“, ak sa javia pre vývoj spoločnosti nevyhovujúce a škodlivé. Alebo, je tu druhá možnosť, ktorú človek pri vstupe do aktívneho života má – prijať stanovené „pravidlá hry“, a to niekedy aj ako nutné zlo, a v rámci ich existencie hľadať a nachádzať východiská pre dosahovanie takých cieľov, ktoré sú spoločensky užitočné a pozitívne. Ja som sa rozhodol pre tú druhú cestu, riadil som sa pritom vždy svojim životným krédom, ktoré mi odporúčalo žiť tak, aby som bol iným čo najmenej na obtiaž a čo najviac na osoh.“

(V. Hajko)

VÝZNAMNÉ OCENENIA

- Štátna cena SR za dosiahnuté vedecké výsledky a vytvorenie fyzikálnej vedeckej školy na Východnom Slovensku (r. 1972)
- Medaila J. A. Komenského udelená za pedagogickú činnosť (r. 1974)
- Čestný člen Slovenskej fyzikálnej spoločnosti (r. 1992)
- Zlatá medaila SAV (r. 1999)
- Kríž prezidenta SR II st. za celoživotné dielo (r. 2003)
- Čestný doktorát SÚJV v Dubne (r. 2005)

VÝZNAMNÉ PUBLIKÁCIE A VÝSLEDKY

Výsledky svojej vedecko-výskumnej činnosti publikoval vo viac ako 40 vedeckých prácach, ktoré sa stretli so živým ohlasom domácej a medzinárodnej vedeckej pospolitosti. V spolupráci s blízkymi spolupracovníkmi vydal 6 knižných publikácií. Medzi najznámejšie patria: *Základy fyziky, Fyzika v príkladoch* (preložená aj do iných jazykov), *Fyzika v experimentoch*, (publikovaná aj v anglickej verzii), *Magnetizačné procesy* a ďalšie.